

1. Nuoren näkökulma

Esteitä:

- Nuoret eivät välttämättä tiedä mitä kaikkea kiusaaminen voi olla, kenen ja miten asiaan pitäisi puuttua
- Kiusaamisen kertomisen kynnyks, leima

- Kokemus, ettei keskustelu auta.

- Ettei kukaan pysty auttamaan tai, että asian esille nosto pahentaa kiusaamista.

Esteitä:

- Aiemmat kokemukset / kokemukset ja huomiot siitä, miten asiaan on aiemmin puututtu ja millaisia vaikutuksia sillä on ollut

Selkeät toimintamallit kouluille, jopa kaupunginlaajuinen malli kiusaamisen ehkäisyyn, havaitsemiseen, tunnistamiseen, seurantaan ja jälkihuoltoon.

Esteitä:

- Kokemus siitä, että koulussa aikuiset eivät välitä.
- Käsitys omista rajoista.
- Hatara käsitys siitä, mikä on kiusaamista ja mikä ei -> henkilökohtainen kokemus tilanteesta.
- Henkilökohtaisten resurssien vähyys. elämäntilanteesta riippuen.
- Huono itsetunto -> Ehkä ansaitsen tämän
- Epäluottamus aikuisiin
- Pelko siitä, että jää vielä enemmän ryhmän ulkopuolelle
- Kokemus siitä, että yhteiskunnan ja koulun keinot eivät riitä
- Ei halua erottua joukosta / ei enempää huomiota itseensä.
- Kiusaamisen rajattomuus -> digi on aikaan ja paikkaan sitomaton.

Voimavarat ja mahdollisuudet

- kavereiden, perheen tai muun läheisen aikuisen tuki
- monialainen tuki koululta ja koulun ulkopuolelta. Mm. KiVa koulu, KO, oppilashuolto, nuorisotoimi
- Ryhmät koululla tai koulun ulkopuolella mistä lapsi tai nuori saa voimaa ja kokee kuuluvansa joukoon

Voimavaroja ja mahdollisuuksia

- Avoimuuden kulttuuri.
- Itsetunto ja tunnetaidot
- Tunne ja turvataitokasvatuksen lisääminen/ näkyminen kouluissa.
- Hyvät ja keskustelevat välit hänen läheisiin aikuisiinsa (luomuverkosto)
- Harrastukset ja kaveripiiri
- Mielekäs ja tasapainoinen arki
- Positiiviset kokemukset koulusta ja koulun aikuisista: kuulluksi tuleminen kokemus
- Kuuluvuuden tunne omaan luokkaan ja muuhun kouluyhteisöön.

Esteitä:

- Pelko siitä että jää ulkopuolelle/ päätyy itse kohteeksi.
- Pelko siitä että tilanne pahenee
- Epäusko siihen että aikuiset ja/tai ammattilaiset voivat tehdä asialle jotain.

Esteitä

- nuoret eivät kerro kiusaamisesta aikuiselle, vasikoimisen pelko on suuri
- kiusaamisen puuttumisen prosessi selkeäksi kaikille osapuolille
- Kiusaamisen tilanne pahenee kun tilanteeseen ei puututtu ja prosessia aloiteta

Koulussa kiusaamistapauksia voi hoitaa moni aikuinen. Onko kenelläkään kokonaiskuvaa pitkittyneestä kiusaamisesta? Pitäisikö kouluilla olla muutama henkilö, joka ottaa tosissaan kopin kiusaamistilanteiden selvittämisestä ja hoitaisi seurannat jne.?

-Nuotiopiirin keskustelusta nousi nuorten toive siitä, että kerrottaisiin mitä kiusaaminen on. Tähän liittyen aikuisen vastuu asiassa. Nuoria olisi tärkeä rohkaista kertomaan kiusaamisesta koulussa tai kotona.

-Nuorten epätietoisuus nousi keskustelussa; tunne- ja turvataitokasvatukseen olisi tärkeää panostaa kouluissa ja kotona.

-Turvallisten aikuisten olisi tärkeää olla saatavilla ja oppilaan voisivat käydä puhumassa kiusaamisesta tai väkivallanteoista.

-Otetaan tosissaan nuoren kertoma kiusaamisesta ja selvitetään asia ajankohtaisesti ja varhaisessa vaiheessa

-Kohtaamisen tärkeys, ei oleteta mitään, nuoret toivovat tulevansa kuulluksi

-Myös tekijä tarvitsee tukea

2. Vanhemman näkökulma

Vanhemman rohkeus puuttua asiaan, vaikka lapsi olisi asiaa vastaan.

Eli vanhemman ja lapsen väliset ristiriidat.

Vaatii huoltajaltakin rohkeutta puuttua asiaan

Koulukiusaaminen ja -väkivalta on kaikin puolin vaikea ilmiö ja vaatii voimavaroja huoltajalta/-ilta. Voimavaroihin vaikuttaa myös se, onko huoltaja yksin vai onko asiassa ilman toisen huoltajan tukea.

prosessit voivat tuntua liian pitkiltä ajallisesti

turhautuneisuus tiedon puutteesta

Kaikilla vanhemmilla ei ole voimavaroja ja keinoja lähteä vaatimaan puuttumista ja selvittämään kiusaamistapauksia, kuten alustuspuheenvuoron vanhemmalla.

Toimivat suhteet koulun ja opiskeluhuollon henkilöstöön: Tutut kasvot myös helpottavat asioiden hoitamista

toive toimivasta yhteistyöstä ja todeksi ottamisesta

Koulujen toimintamallit tulisi olla selkeästi esillä myös huoltajille.

voimavarana vertaistuki

Vanhemmat omat ja kohdatut asenteet sekä kokemukset vaikuttavat. Ylisukupolvisuus? Haasteena resurssit ja tiedonsaanti.. Osaako vaatia apua ja toimia?

vanhemman omat raumat: miten käsitellä niitä, jos omaa lasta kiusataan?

Tiedon kulun tehostaminen. Avointa keskustelua kodin ja koulun välille. Kotien tietoon koulun erilaiset toimintamallit, myös kiusaamisen selvittelyn prosessit.

Yhteydenotto ja viestintäkanavat tulee olla mahdollisimman helposti saavutettavissa; ajantasaiset yhteystiedot, ohjeet, miten toimina, eikä huoltajan "pallottelua", se jos mikä kuorimittaa muutenkin vaikeassa tilanteessa

vanhemmiille verkostoitumismahdollisuus ja pelisääntöjen sopiminen kun uusi luokka aloittaa

Lainsäädäntö
tietosuojan osalta
estää
tiedonkulkua
toimijoiden välillä.

Jos lapsen edun
pitää mennä
kaiken edelle,
voiko uhrin edun
suojaus haitata
tekijän etua?

3. Yhteis-
kunnallinen
näkökulma

Oppilaan kanssa
toimivien pitäisi ainakin
jollain tasolla saada
tieto esim.
kiusaamisselvittelyistä/t
ilanteesta, esim.
opettajat eri aineissa

Yhteiset tavata
toimia,
vastuunjakamin
en, toiminnan
seuranta

Onko poliisilla
riittävästi resursseja
selvittää tapauksia yhtä
laajasti joka puolella
Suomea?

Tukeudutaan siihen, että
kunnalla/koululla on käytössä
jokin (mahdollisesti
vanhentunut) toimintamallin
kiusaamiseen puuttumiseksi,
vaikka ei huomata mallin
toimimattomuutta.

Yhteinen selkeä malli
ennaltaehkäistä ja puuttua?

Myös seuranta ja
jälkihuolenpito sekä
kiusaajalle ja kiusatulle
tulee olla mallissa.

Koulussa kiusaamistapauksia voi
hoitaa moni aikuinen. Onko
kenelläkään kokonaiskuvaa
pitkittyneestä kiusaamisesta?
Pitäisikö kouluilla olla muutama
henkilö, joka ottaa tosissaan
kopin kiusaamistilanteiden
selvittämisestä ja hoitaisi
seurannat jne.?

Esim. miten
koulussa ratkaistaan
väkivaltainen tilanne
vs jos se sattuisi
viikonloppuna
kadulla

Kouluista tulee
herkästi omia "mini
yhteiskuntia" joissa
pätee erilaiset
toimintamallit, kuin
kouluajan
ulkopuolella.

1. Nuoren näkökulma

Arvoja/tietoja joihin oma ajattelu perustuu:

- Ammattietiikka.
- Tilastot ja kyselytulokset.
- Tutkittu tieto.
- Substanssiosaaminen.
- Lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset.
- Kohtaamiskokemukset.
- Käytännön kokemukset työelämässä
- Henkilökohtaiset elämäkokemukset.
- Henkilökohtainen käsitys lapsuudesta ja ihmisyydestä, johon kaikki yllä oleva vaikuttaa.

Väkivaltatilanne, toimintaa ohjaavat tekijät:

- Ammattietiikka.
- Lainsäädäntö ja kriisitilanteiden toimintaohjeet
- Oma tapa tulla tilanteeseen ja kohdata -> Ei tilannetta eskaloivasti, vaan de-eskaloida.
- Moniammatillisen yhteistyön paikalliset rakenteet.

Väkivaltatilanne, toimintaa ohjaavat tekijät (nuoren näkökulma:

- Sosiaaliset suhteet ja asema yhteisössä.
- Yhteisön asenne ja ilmapiiri toimintaan.
- Luonteen piirteet ja reaktio tilanteeseen. (Reagoimme kriisi- ja vaaratilanteissa yksilöllisesti.
- Tietoisuus ja kasvatus toimintamalleista kyseisessä tilanteessa.

- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu tuo oppilaalle helpommaksi asioiden esille tuomisen.
- Nuoren kokemus tärkeää siitä miten asiaan on puututtu. Korostetusti avataan nuorelle prosessia, miten asiaa käsitellään.
- Tilannetta seurataan ja tavataan uhria ja tekijää sekä muita asiaan liittyviä säännöllisesti ilmenneen kiusaamisen tai väkivallanteon jälkeen.
- Monitoimijainen yhteistyö tärkeää, myös poliisia ja sosiaalitoimea voi konsultoida tilanneessa

Meidän tulee kuunnella nuoria.
Kiusaamista täytyy määrittää.
Kiusaamisesta täytyy informoida.
Tunne- ja vuorovaikutustaitoja täytyy vahvistaa.
Huomioidaan nuorten normit.
Whole school approach
Kaikkien aikuisten täytyy noudata samoja sääntöjä.
Hyvinvointi lähtee meistä aikuisista ja pienistä asioista.
Huoltajat mukaan ennaltaehkäisevään työhön.

vanhempien
eroavat
arvomallit tai se,
onko ainoa
lapsen huoltaja

2. Vanhemman
näkökulma

onko perheessä
kiusattu
useampaa lasta
-> sen vaikutus
arvoihin

perhemalli: monta
lasta omassa
perheessä tai
sukulaisverkostossa on

oma
kokemustausta
asiasta

Ammattilaiset tarjoavat aikaa,
tukea ja ymmärrystä vanhempia
kohtaan. Vanhemmille tarjotaan
aikaa kuunnella sekä
mahdollisuus puolueettomalle
dialogille. Vanhempia ohjataan
toimimaan tilanteissa,
kohtaamaan oman nuorensa
kiusaamistilanteisiin liittyen.

yhdenvertaisuus,
syrjimättömyys, osallisuus,
tasa-arvo, ihmisarvon
kyseenalaistamattomuus,
dialogisuus, yhteisöllisyys,
keskinäinen luottamus ja
kunnioitus
toimintakulttuurissa

Jokaisella on
samanlainen
ihmisarvo, oikeus
apuun ja tukeen
sekä kuulluksi ja
nähdyksi
tulemiseen.

3. Yhteis- kunnallinen näkökulma